

ÖRKÉNY ISTVÁN VALLOMÁSAI

Ötszemközt

VITRAY TAMÁS TV-BESZÉLGETÉSE

Tessék parancsolni, itt a vendég helye...

Itt nem is látni a felvevő kamerát.

Hát ha nem látni, akkor nincs. Kettesben vagyunk — legalábbis a látszat ezt mutatja. Amikor kiírják, hogy „ötszem között”, akkor mindig gondoskodunk valami kis apró, semmitmondó cselekvésről; ez egy trükk, hol beválik, hol nem. De egy írónál rém nehéz helyzetben van az ember. Mindenáron szeretném elkerülni azt, hogy valamilyen „jó tanuló felel” jellegű beszélgetést folytassunk. Nem akarom megbizonyítani sem a közönségnek, sem Önnek, hogy jól készültem Örkényből. Meg aztán lehet, hogy nem is készültem jól. Feltételezem, hogy hiába is bizonyítanám, mit és hogyan olvastam; ez a nézők közül sokak számára keveset mondana. Így hát, ha nem haragszik, nem próbálok tündökölni azzal, hogy mennyire készültem írói munkásságából. Inkább azt szeretném, ha segítene abban, hogy megtaláljam az ember élete és az író munkássága közötti párhuzamokat. Nem tudom, hogy ez a törekvés megfelelő-e az Ön igényeinek.

Hát bevallom, hogy mást vártam, úgyhogy most egy kicsit nehéz helyzetbe hozott. Nagyon nehezen tudok magamról beszélni. Sokat nyilatkozom, mert a nézeteimet, a véleményemet a dolgokról, írásokról, az életről el tudom mondani, de nem vagyok olyan vallomást tevő ember, mint amilyen például a lírai költő, akinek az az élete, hogy önmagát mondja el. Azt hiszem, hogy még soha életemben nem beszéltem a saját személyemről. Ehhez azt is hozzáteszem, hogy még a legszűkebb baráti körömben sem vagyok képes magamról beszélni; van bennem valami görcs vagy